

ΑΝΕΡΓΙΑ

ΘΕΜΑ: “Η ανεργία είναι αναμφισβήτητη, αν όχι το μεγαλύτερο, ένα απ’ τα σημαντικότερα προβλήματα της ελληνικής κοινωνίας”. Ποια είναι τα αίτια, που την προκαλούν; Ποιες οι επιπτώσεις της στους ανέργους και στην κοινωνικοπολιτική ζωή; Πώς μπορεί να καταπολεμηθεί;

Πρόλογος

Η σημερινή εποχή, που χαρακτηρίζεται απ’ τους κοινωνιολόγους ως μεταβιομηχανική ή εποχή του ώριμου καπιταλισμού, διακρίνεται για τη συνθετότητα της ζωής, την πολυπλοκότητα των δομών και των θεσμών, τον επιταχυνόμενο ρυθμό της εξέλιξης. Αυτή η εξέλιξη όμως, ιδιαίτερα στην τεχνολογία, δημιούργησε παγκόσμια προβλήματα, όπως την ανεργία.

Κυρίως θέμα

Δεδομένο: “Η ανεργία...ελληνικής κοινωνίας”:

η ανεργία αποτελεί ένα απ’ τα σημαντικότερα προβλήματα, που αντιμετωπίζει σήμερα η ελληνική κοινωνία. Πολύ περισσότερο όταν οι προοπτικές για την παραπέρα αύξησή της είναι ανησυχητικές κι όλες οι προβλέψεις δείχνουν ότι η μαζική ανεργία θα διατηρηθεί σ’ υψηλά επίπεδα, αν δε ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα απ’ την πολιτεία. Η Ελλάδα κατά τη διάρκεια της αναδημιουργίας της μετά τον πόλεμο δε γνώρισε το πρόβλημα της ανεργίας, αλλά σήμερα αποτελεί οξύ ζήτημα.

Ζητούμενο Α’: “Ποια είναι τα αίτια;”:

- ☐ η υπανάπτυξη κι η έλλειψη ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, μ’ αποτέλεσμα οι εισαγωγές των καταναλωτικών προϊόντων σε σχέση με τις εξαγωγές να είναι μεγαλύτερες,
- ☐ σπουδαίοι βιομηχανικοί κλάδοι, όπως αυτοκινητοβιομηχανίες, πολεμικό υλικό, βαριά μηχανήματα, που έπρεπε ν’ αποτελούν τον κορμό της ελληνικής οικονομίας, είναι σχεδόν ανύπαρκτοι,
- ☐ η εξέλιξη της τεχνολογίας, η αυτοματοποίηση κι η μηχανοποίηση αυξάνουν την παραγωγή, μειώνουν τον απαιτούμενο χρόνο εργασίας και την ανάγκη για επιπλέον εργαζομένους,
- ☐ η τάση των εργοδοτών να μεγιστοποιήσουν τα κέρδη τους συχνά αποτελεί αιτία ελάττωσης του δυναμικού των εργατών,

- ✘ η μετάβαση τεράστιων πληθυσμιακών μαζών απ' την επαρχία στ' αστικά κέντρα (αστικοποίηση), με συνέπεια την συμφόρηση των μεγαλουπόλεων και την αδυναμία απορρόφησης του εργατικού δυναμικού,
- ✘ η πολυθεσία, η υπερωριακή απασχόληση,
- ✘ τα ξένα φτηνά εργατικά χέρια,
- ✘ η έλλειψη αξιοκρατίας,
- ✘ η υπερβολική εξειδίκευση,
- ✘ η περιορισμένη ανάπτυξη της τεχνικής εκπαίδευσης,
- ✘ ο ελλιπής κι ανύπαρκτος επαγγελματικός προσανατολισμός,
- ✘ ο πληθωρισμός μειώνει την αγοραστική δύναμη του νομίσματος, μ' αποτέλεσμα το αγοραστικό κοινό να μη μπορεί ν' αγοράσει στο βαθμό που αγόραζε πρώτα τα προϊόντα,
- ✘ η έλλειψη οικονομικών κινήτρων από μέρους της πολιτείας, γεγονός που έχει σαν συνέπεια να μη γίνονται νέες επενδύσεις (αντιπαραγωγική εκμετάλλευση του χρήματος),
- ✘ η διεθνής ενεργειακή κρίση κι η ύφεση της οικονομίας με την ταυτόχρονη επίθεση των πολυεθνικών,
- ✘ η απουσία προγραμμάτων για δημιουργία καινούριων θέσεων εργασίας, η έλλειψη συνεργασίας των λαών κι η ανυπαρξία κοινών στρατηγικών.

Ζητούμενο Β': "Ποιες οι επιπτώσεις της στους ανέργους;":

- ✘ μη ανεκτικό επίπεδο διαβίωσης κι έλλειψη ποιότητας ζωής,
- ✘ πηγή ανασφάλειας, απαισιοδοξίας, άγχους κι άλλων ψυχολογικών προβλημάτων, που οδηγούν το άτομο σ' αδιέξοδο, αντικοινωνικές εκδηλώσεις και χάσμα στις διαπροσωπικές σχέσεις,
- ✘ περιθωριοποίηση ομάδων της νεολαίας και δημιουργία αισθημάτων αποκλεισμού,
- ✘ υποτίμηση των πτυχίων των ανώτατων σχολών,
- ✘ υποαπασχόληση των νέων: μειώνει το ύψος της προσφερόμενης αμοιβής κι εξαναγκάζει τον άνεργο να δεχτεί μερική απασχόληση, απασχόληση χωρίς ασφάλιση ή θέση εργασίας τελείως ακατάλληλη για τις γνώσεις και τις ικανότητές του.

Ζητούμενο Β': "Ποιες οι επιπτώσεις της στην κοινωνική ζωή;":

- ✘ η ανεργία αποτελεί κοινωνική αδικία, δημιουργώντας αντιθέσεις και κοινωνικές αναστατώσεις, που φτάνουν έως τη σύγκρουση ανάμεσα στα διάφορα στρώματα, μ' αποτέλεσμα να δυναμιτίζεται η ισορροπία του συνόλου (φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας → βία, εγκληματικότητα, κλοπές, ληστείες, βανδαλισμοί κ.α),

- ❏ αδυναμία σωστής εκμετάλλευσης του ανθρώπινου δυναμικού,
- ❏ η οικονομική στενότητα έχει αντίκτυπο σ' όλες τις μορφές των κοινωνικών εκδηλώσεων (π.χ τέχνες, γράμματα, επιστήμες),
- ❏ σοβαρότατη οικονομική επιβάρυνση της πολιτείας, που καλείται να βοηθήσει τους ανέργους (επιδόματα), ενώ θα 'πρεπε τα χρήματα να χρησιμοποιηθούν για νέες παραγωγικές επενδύσεις,
- ❏ περιορισμένη ανάπτυξη του συνδικαλιστικού κινήματος.

Ζητούμενο Γ': "Πώς μπορεί να καταπολεμηθεί;":

- ❏ μέτρα, που μπορούν να ληφθούν βραχυπρόθεσμα:
 - i. αξιοκρατία,
 - ii. μείωση των ετών συνταξιοδότησης,
 - iii. κατάργηση των υπερωριών,
 - iv. απαγόρευση της πολυθεσίας, της εργασίας ή της άσκησης ελεύθερου επαγγέλματος σε συνταξιούχους του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα,
 - v. γενίκευση της πενθήμερης εργασίας σ' ολόκληρο το δημόσιο κι ιδιωτικό τομέα,
 - vi. απαγόρευση της παράνομης «εισαγωγής» κι απασχόλησης ξένων εργατών,
 - vii. αποκέντρωση, περιφερειακή ανάπτυξη,
 - viii. αποδέσμευση των επαγγελματιών απ' το κοινωνικό φωτοστέφανο,
 - ix. επίδειξη υπευθυνότητας απέναντι σε κάθε μορφή εργασίας,
 - x. ταχύτατα προγράμματα προσανατολισμού του εργατικού δυναμικού σε νέες ειδικές απασχολήσεις, που θα διευκολύνουν σύγχρονες επενδύσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αγοράς,
 - xi. ορθός επαγγελματικός προσανατολισμός
- ❏ μέτρα, που μπορούν να ληφθούν μακροπρόθεσμα:
 - i. αντιμετώπιση της γραφειοκρατίας και του συγκεντρωτισμού της δημόσιας διοίκησης,
 - ii. εξασφάλιση της λειτουργίας των προβληματικών κι όλων των βιώσιμων, σημαντικών επιχειρήσεων,
 - iii. κίνητρα για πραγματικές επενδύσεις σε νέα τεχνολογία με αναβάθμιση των προϊόντων των παραδοσιακών κλάδων, στους οποίους στηρίχτηκε μέχρι τώρα η βιομηχανία,
 - iv. αναδιάρθρωση της γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής, όπου η απασχόληση φθίνει εξ αιτίας της αστυφιλίας,
 - v. κοινά διακρατικά προγράμματα κι ενιαία οικονομική πολιτική των χωρών της Ε.Ο.Κ.

Επίλογος